

lobben uitgeschulpt, bloemlengte 4 cm., buis 3 cm., klokvormig; lobben 2—2½ cm. lang; diameter van den rand 5 cm.; stamper 2 cm. lang, het bovenste einde gebogen; stempel 2-lobbig; bladachtig, bijna ½ cm. lang, de 2 lobben samen een kelkje vormend; meeldraden 4, bijna 1½ cm. lang, van boven stomp; beide helften der helmknoppen van onder geel gebaard en gespoord, 6 mm. lang, 2 mm. breed; stuifmeel geel, kogelrond, tamelijk groot; vruchtbeginsel 2 mm. lang bij 1 mm. breed, aan de twee smalle zijden gevoerd, plat, driehoekig, 2-hokkig, vrucht met snavel 2 cm. lang, 1 cm. breed, met bruine haartjes dicht bezet; snavel 12 mm. lang, bij de vruchtrijpheid in tweeën splijtend; vrucht 2-hokkig; zaad ½ cm. lang, 3 mm. breed, met rijvormig geplaatste inkervingen, zwartbruin.

Deze plant is kort beschreven in het *Journal of Botany* van 1894 deel 32 op blz. 131 en afgebeeld in het bekende *Botanical Magazine* op plaat 8604; ¹⁾ zij werd gevonden in Tropisch Oost-Afrika, juist onder den evenaar, op 8200 Eng. voet boven de zee, bij de berg Mau, door Kapt. LUGARD's expeditie.

Zaden ontving ik circa 3 jaar geleden van iemand in Engeland, waar de plant met bedekking den winter overblijft *doch alleen bloeit aan de op den grond liggende stengels*. Hier ter plaatse verzamel ik dagelijks eenige zaden van mijn exemplaar, dat het geheele jaar door bloeit en fructificeert.

Lawang.

M. BUYSMAN.

¹⁾ Onze plaat is naar die afbeelding gecopieerd.

DETERMINATIETABEL DER OP JAVA IN HET WILD GROEIENDE
EN GEKWEekte SOORTEN VAN
THUNBERGIA L. fil.

1. Kelk met 10 of meer duidelijke tanden of slippen. Bloemen nooit in trossen	2.
Kelk afgeknot. Bloemen doorgaans in trossen	6.
2. Stengels windend of neerliggend	3.
Opgerichte heesters, uitsluitend gekweekt. Zoom der bloemkroon donkerpaars of wit	5.
3. Bladsteel duidelijk gevleugeld. Bloemen gewoonlijk oranje of geel, al of niet met een donkerpurper hart, zelden wit met een purper hart of geheel wit. Stempel binnen de kroonbuis besloten. Helmhokjes met een haarbosje aan den voet. Stuifmeel ongestekeld	4
Bladsteel ongevleugeld. Bloemen wit of zeldzamer bleekpaars, nooit met een donker hart. Stempel even buiten de kroonbuis stekend. Helmhokjes kaal of aan den voet met 1—2 haren. Stuifmeel gestekeld. Windend kruid. 1,00—3,00. Jan.—Dec. Zonnige struikwildernissen, alangvelden, paggers in geheel Java van af de laagvlakte tot op 900 M. zeehoogte, vooral in droge streken. (Th. hastáta DECAISN.).	
	Th. frágrans ROXB.
4. Schutblaadjes onder de bloem minder dan 25 mM. lang, fijn behaard. Kelk 1½—3 mM. hoog. Kroon gewoonlijk met een donkerpurper hart. Bladeren gaafrandig of uitgeschulpt-getand. Windend kruid. 2,00—3,00. Jan.—Dec. Afkomstig uit tropisch Afrika, sedert vele jaren overvloedig op Java verwilderd van af de laagvlakte tot op	

- 1300 M. zeehoogte. Zonnige struikwildernissen, grazige wegranden, grasvelden, paggers **Th. aláta** SIMS.
Schutblaadjes onder de bloem meer dan 25 mM. lang, evenals de geheele plant grof roestkleurig langharig. Kelk $\pm$ 5 mM. hoog. Kroon oranje, zonder donkerpurper hart. Bladeren uitgeschulpt-getand. Windend kruid, 4,00. Jan.—Dec. Afkomstig uit tropisch Oost-Afrika, sedert eenige jaren op Java ingevoerd als sierplant en daarvoor in de bergstreken zeer aanbevelen. Gedijt in de lagere streken slecht † **Th. Gibsóni** MOORE.
5. Kelk veel minder dan 10 mM. hoog. Schutblaadjes vóór of tijdens den bloei afvallend. Bloemsteel minstens 15 mM. lang. Zoom der bloemkroon donkerpaars of wit. Opgericht heestertje. 0,75—1,50 Jan.—Dec. Inheemsch in tropisch West-Afrika, op Java van af de laagvlakte tot op 1000 M zeehoogte vaak als sierplant in tuinen en parken, ook als paggerplant. † **Th. erécta** ANDERS.
Kelk meer dan 10 mM. hoog. Schutblaadjes tot lang na den bloei blijvend. Bloemsteeltjes hoogstens 15 mM. lang. Zoom der bloemkroon donkerpaars. Opgericht heestertje. 0,75—1,00. Jan.—Dec. Inheemsch in tropisch Oost-Afrika, op Java wellicht soms als sierplant in tuinen. . . † **Th. affinis** MOORE.
6. Bloemen blauwpaars. Helmdraden naar onder sterk verdikt. Sporen der helmhokjes priemvormig. Stempel duidelijk 2-lippig, de bovenlip samengeknepen. . . . 7.
Bloemen oranje, in hangende trossen. Helmdraden naar onder weinig verbreed. Sporen der helmhokjes breed en plat. Bladeren eirond-langwerpig, spits toegespitst, kaal of bijna kaal. Windende heester. 5,00—20,00. Wellicht in de bergstreken hier of daar gekweekt. Bloeit bij Buitenzorg nooit, bij Tjibodas echter rijk en zou daar in een enkel exemplaar verwilderd zijn. . **Th. coccínea** WALL.
7. Bladeren minder dan dubbel zoo lang als breed, ruw behaard, vaak gelobd. Bloemtrossen vrij ijl, de volwassene zeer vaak meer dan 50 cM. lang, soms zelfs bijna 2 M. Bloemsteeltjes minstens 4 cM. lang. Windende heester, op Java nooit vrucht dragend. 5,00—25,00. Inheemsch in Engelsch Indië, op Java van af de laagvlakte tot op 800 M. zeehoogte zeer algemeen als sierplant in tuinen en niet zelden verwilderd. **Th. grandiflóra** ROXB.
Bladeren 2—4 maal zoo lang als breed, kaal, ongelobd. Bloemtrossen gewoonlijk vrij dicht, hoogstens 30 cM. lang. Bloemsteeltjes minder dan 3 cM. lang. Windende heester, nog al eens vrucht dragend. 3,00—10,00. Jan.—Dec. Sierplant uit Engelsch Indië, op Java slechts zelden (Batavia, Sindanglaja) aangeplant **Th. laurifólia** LINDL.

Verklaring der wetenschappelijke namen.

Thunbergia, is het geslacht genoemd ter eere van C. P. THUNBERG († 1822), hoogleeraar te Upsala, schrijver van een flora van de Kaap en een van Japan.

affinis, verwant (aan *Th. erecta*).

aláta, gevleugeld.

coccínea, scharlaken rood, oranje-rood.

erécta, opgericht.

fragrans, geurig. De bloemen van *Th. fragrans* zijn echter niet geurig, de overige deelen der plant evenmin.

Gibsóni, genoemd naar GIBSON, den ontdekker der plant.

grandiflóra, grootbloemig.

hastáta, pijlvormig.

laurifólia, met bladeren als van een laurier.